

Visie vooraf

De kaasstolp

In Nederland is het verkiezingstijd. Daarbij draait het vooral om de bezuinigingen van de Nederlandse overheid. Op zichzelf goed. Het huishoudboekje eens in de zoveel tijd navlooiën op overbodige uitgaven kan natuurlijk nooit kwaad. En structurele bezuinigingen, die nu door alle partijen in meer of mindere mate worden voorgesteld, zorgen er in ieder geval voor dat de overheidsfinanciën op langere termijn niet ontsporen.

Opvallend in deze discussie is echter dat die zich enkel en alleen op Nederland richt. Politiek onder een kaasstolp. Het gaat over de Nederlandse overheid, koopkracht, werkgelegenheid en economische groei. Terwijl er tenminste twee redenen zijn om het ook over de rest van de wereld te hebben.

Ten eerste bepalen de ontwikkelingen in omringende landen in belangrijke mate wat er de komende jaren met de baan zekerheid en koopkracht van de Nederlandse burger gebeurt. Als kleine open economie kunnen we onze ogen niet sluiten voor de rest van de wereld. En het is bepaald niet zo dat de wereld-economie nu zomaar voortkabbelt. Deels is het natuurlijk ook wel te begrijpen dat de dames en heren politici zich niet al te veel bezig houden met de actuele internationale economische ontwikkelingen.

De turbulentie in de financiële markten, volgend uit de problemen in de eurozone, is voor veel mensen moeilijk te begrijpen. Je wilt de kiezer niet opzadelen met doemverhalen. Maar er zijn serieuze vragen te beantwoorden: Komt er de komende tijd de broodnodige rust op de financiële markten? Slaagt Griekenland er in het begrotingstekort terug te brengen en komen de andere Zuid-Europese landen niet verder in de problemen? Niet echt voer voor wervende verkiezingsteksten, maar zo lang deze vragen de komende tijd niet bevredigend worden beantwoord, blijft het (staart-)risico van verder uitbreidende problemen in de eurozone boven de markt hangen.

Een ander element van onze open economie blijft ook volledig onderbelicht. Het lijkt er haast op dat partijen zich nauwelijks bewust zijn van de gevolgen van bepaalde maatregelen voor de concurrentiepositie van Nederland. Alleen door de juiste structurele maatregelen te nemen, kan Nederland zich ook in de toekomst nog meten met andere landen en zodoende meer economische groei bewerkstelligen. Wat zijn dan noodzakelijke maatregelen? Denk aan investeren in scholing, zorgen voor voldoende mensen die willen en kunnen werken, een goede infrastructuur en een prettig investerings- en vestigingsklimaat. Beter kunnen concurreren betekent weer hogere koopkracht en meer banen. Dat is een boodschap die politici toch zouden moeten kunnen verkopen.

Over een paar dagen kunt u stemmen. Als u dan juist wel met een internationale blik naar de verkiezingsprogramma's kijkt, komt het wellicht toch nog goed.

Hans Stegeman
H.W.Stegeman@rn.rabobank.nl